

Subject Name (Gujarati)

1333202 -- Summer 2025

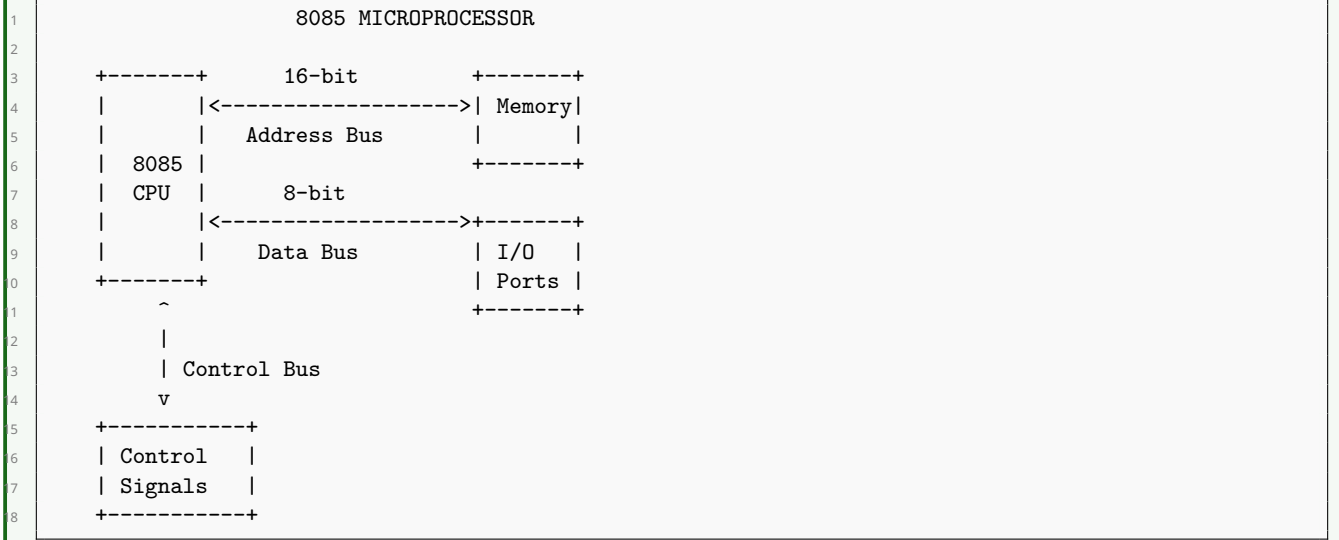
Semester 1 Study Material

Detailed Solutions and Explanations

પ્રશ્ન 1(અ) [3 ગુણ]

8085 નું બસ ઓર્ગેનાઈઝેશન દોરો.

જવાબ

બસના પ્રકારો:

- **Address Bus:** મેમરી એડ્રેસિંગ માટે 16-bit એકદિશીય બસ
- **Data Bus:** ડેટા ટ્રાન્સફર માટે 8-bit દ્વિદિશીય બસ
- **Control Bus:** RD, WR, ALE, IO/M જેવા કંટ્રોલ સિગ્નલ્સ

મેમરી ટ્રીક

“ADC - Address, Data, Control”

પ્રશ્ન 1(બ) [4 ગુણ]

માઈક્રોપ્રોસેસરની માઈક્રોકંટ્રોલર સાથે સરખામણી કરો.

જવાબ

લક્ષણ	માઈક્રોપ્રોસેસર	માઈક્રોકંટ્રોલર
આર્કિટેક્ચર	બાહ્ય ઘટકોની જરૂર	એક જ ચિપ પર બધા ઘટકો
મેમરી	બાહ્ય RAM/ROM જરૂરી	આંતરિક RAM/ROM ઉપલબ્ધ
કિંમત	વધુ સિસ્ટમ કોસ્ટ	ઓછી સિસ્ટમ કોસ્ટ
પાવર	વધુ પાવર વપરાશ	ઓછો પાવર વપરાશ
સાઈઝ	મોટું સિસ્ટમ સાઈઝ	કોમ્પેક્ટ સિસ્ટમ
ઉપયોગ	સામાન્ય હેતુ કમ્પ્યુટિંગ	એમ્બેડેડ કંટ્રોલ એપ્લિકેશનો

મુખ્ય મુદ્દાઓ:

- **માઈક્રોપ્રોસેસર:** માત્ર CPU, બાહ્ય સપોર્ટ ચિપ્સ જરૂરી
- **માઈક્રોકંટ્રોલર:** ચિપ પર સંપૂર્ણ કમ્પ્યુટર સિસ્ટમ

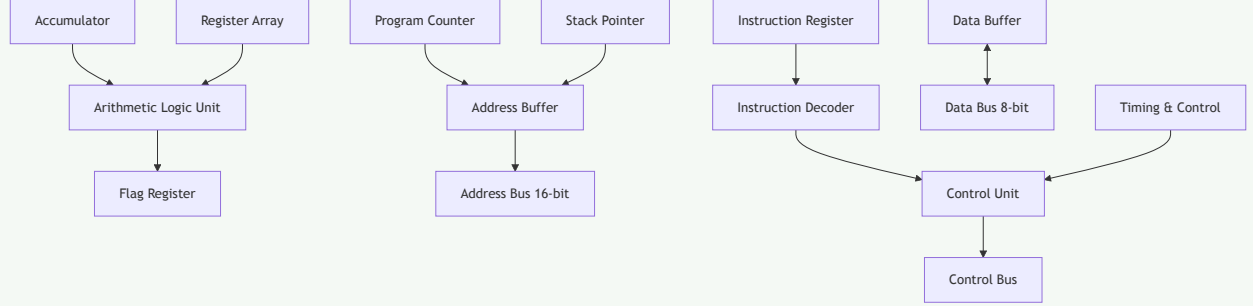
મેમરી ટ્રીક

"MICRO - Memory Internal, Compact, Reduced cost, Optimized"

પ્રશ્ન 1(ક) [7 ગુણ]

8085 માઈક્રોપ્રોસેસરના દરેક બ્લોક દોરો અને સમજાવો.

જવાબ

બ્લોકના કાર્યો:

- **ALU:** અંકગણિત અને તાર્કિક ઓપરેશન કરે છે
- **Accumulator:** ડેટા પ્રોસેસિંગ માટે પ્રાથમિક કામકાજ રજિસ્ટર
- **Register Array:** B, C, D, E, H, L સામાન્ય હેતુ રજિસ્ટરો
- **Program Counter:** આગળના instruction નું address ધરાવે છે
- **Stack Pointer:** મેમરીમાં stack ના ટોપને પોઈન્ટ કરે છે
- **Control Unit:** પ્રોસેસરના એકદર ઓપરેશનને કંટ્રોલ કરે છે

મેમરી ટ્રીક

"APRIL - ALU, Program counter, Registers, Instruction decoder, Logic control"

પ્રશ્ન 1(ક) OR [7 ગુણ]

8085 માઈક્રોપ્રોસેસરનો પીન ડાયાગ્રામ દોરો અને કોઈ પણ 4 પીન સમજાવો.

જવાબ

8085 PIN DIAGRAM									
1	X1	1	+	-----	+	40	Vcc		
2	X2	2				39	HOLD		
3	RESET	3				38	HLDA		
4	SOD	4				37	CLK(OUT)		
5	SID	5		8085		36	RESET IN		
6	TRAP	6				35	READY		
7	RST7.5	7				34	IO/M		
8	RST6.5	8				33	S1		
9	RST5.5	9				32	RD		
10	INTR	10				31	WR		
11	INTA	11				30	ALE		
12-19	AD0-7	12-19				23-29	A8-A15		
20	Vss	20	+	-----	+	21	A15-A8		

પીન સમજાવટ:

- **ALE (Pin 30):** Address Latch Enable - multiplexed bus પર address અને data અલગ કરે છે
- **RD (Pin 32):** Read control signal - active low, read operation દર્શાવે છે
- **WR (Pin 31):** Write control signal - active low, write operation દર્શાવે છે
- **RESET (Pin 36):** Reset input - low થાય ત્યારે processor initialize કરે છે

મેમરી ટ્રીક

``ARWA - ALE, Read, Write, rAset"

પ્રશ્ન 2(અ) [3 ગુણ]

વ્યાખ્યા આપો: (1) Opcode (2) Operand

જવાબ

વ્યાખ્યાઓ:

- **Opcode:** Operation Code - કરવાનું operation સ્પષ્ટ કરે છે (ADD, MOV, JMP)
- **Operand:** જે ડેટા અથવા address પર operation કરવાનું છે

ઉદાહરણ:

```
1 MOV A, B
2 |   |   |
3 |   |   +--- Operand 2 (Source)
4 |   +--- Operand 1 (Destination)
5 +--- Opcode
```

મેમરી ટ્રીક

``OO - Operation + Operand"

પ્રશ્ન 2(બ) [4 ગુણ]

RISC અને CISC વચ્ચે તફાવત આપો.

જવાબ

લક્ષણ	RISC	CISC
Instructions	સરળ, fixed format	જટિલ, variable format
Execution	Single cycle execution	Multiple cycle execution
Addressing	થોડા addressing modes	ઘણા addressing modes
Memory	Load/Store architecture	Memory-to-memory operations
Compiler	જટિલ compiler design	સરળ compiler design

મુખ્ય મુદ્દાઓ:

- **RISC:** Reduced Instruction Set Computer - સરળ, ઝડપી
- **CISC:** Complex Instruction Set Computer - feature rich

મેમરી ટ્રીક

``RISC is SLIM - Simple, Load-store, Instruction reduced, Memory efficient"

પ્રશ્ન 2(ક) [7 ગુણ]

Von-Neumann અને Harvard Architecture વચ્ચે તફાવત આપો.

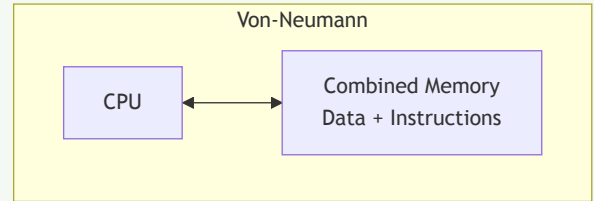
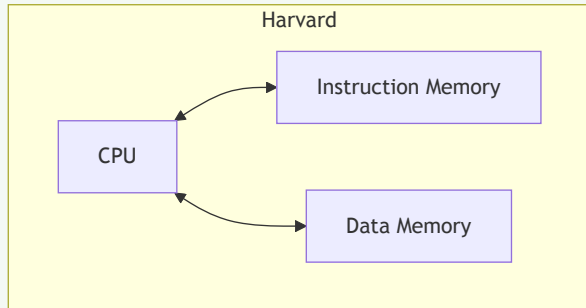
જવાબ

લક્ષણ	Von-Neumann	Harvard
Memory	data અને instructions માટે single memory	data અને instructions માટે અલગ memory
Bus Structure	Single bus system	Dual bus system

**Access
Cost
Speed
Examples**

data અને instructions ને sequential access
ઓછી કિંમત
bus conflicts કારણે ધીમું
8085, સામાન્ય computers

simultaneous access શક્ય
વધુ કિંમત
parallel access કારણે ઝડપી
8051, DSP processors

મેમરી ટ્રીક

“VH - Von has one bus, Harvard has two”

પ્રશ્ન 2(અ) OR [3 ગુણ]

વ્યાખ્યા આપો: (1) T-State (2) Instruction Cycle (3) Machine Cycle

જવાબ

વ્યાખ્યાઓ:

- **T-State:** Time state - મૂળભૂત timing unit, એક clock period
- **Instruction Cycle:** એક instruction નું સંપૂર્ણ execution
- **Machine Cycle:** એક memory operation માટે જરૂરી T-states નું જૂથ

સંબંધ:

- 1 Instruction Cycle = Multiple Machine Cycles
- 2 Machine Cycle = Multiple T-States (3-6 T-states)

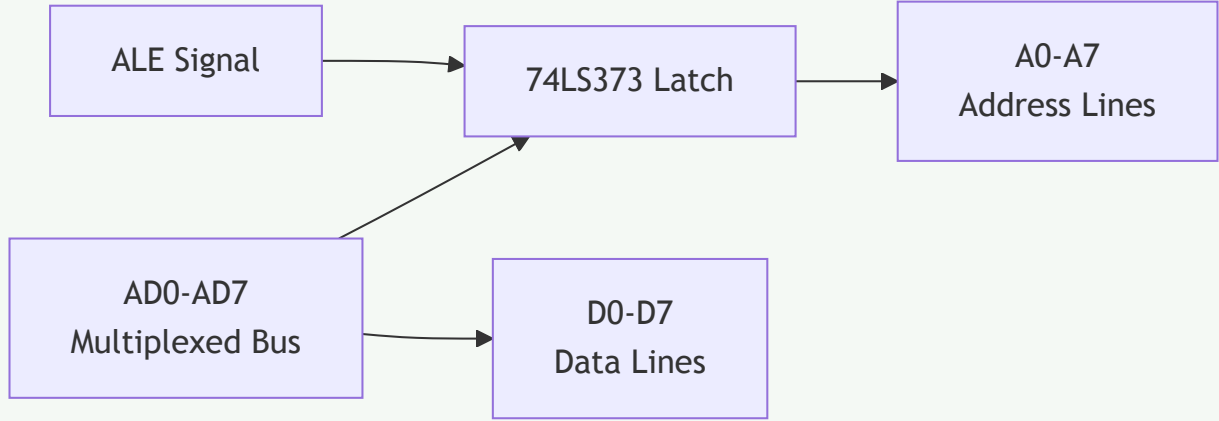
મેમરી ટ્રીક

“TIM - T-state, Instruction cycle, Machine cycle”

પ્રશ્ન 2(બ) OR [4 ગુણ]

8085 ના Address અને Data Bus નું De-Multiplexing સમજાવો.

જવાબ

પ્રક્રિયા:

- **Step 1:** T1 દરમિયાન, AD0-AD7 માં lower 8-bit address હોય છે
- **Step 2:** ALE high થાય છે, external latch માં address latch થાય છે
- **Step 3:** બાકીના T-states માટે AD0-AD7 data bus બને છે

જરૂરી ઘટકો:

- **74LS373:** Address latching માટે Octal latch IC
- **ALE:** Timing માટે Address Latch Enable signal

મેમરી ટ્રીક

“LAD - Latch Address with Data separation”

પ્રશ્ન 2(ક) OR [7 ગુણ]

8085 નો Flag Register દોરો અને સમજાવો.

જવાબ

	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0
1	+	+	+	+	+	+	+	+
2	+	+	+	+	+	+	+	+
3	S	Z	X	AC	X	P	X	CY
4	+	+	+	+	+	+	+	+

Flag વર્ણન:

- **CY (D0):** Carry flag - carry આવે ત્યારે set થાય છે
- **P (D2):** Parity flag - even parity માટે set થાય છે
- **AC (D4):** Auxiliary carry - BCD operations માટે set થાય છે
- **Z (D6):** Zero flag - પરિણામ zero હોય ત્યારે set થાય છે
- **S (D7):** Sign flag - પરિણામ negative હોય ત્યારે set થાય છે

Flag Operations:

- **Conditional Jumps:** Flag status પર આધારિત (JZ, JC, JP)
- **Arithmetic Results:** ALU operations પછી automatically update થાય છે

મેમરી ટ્રીક

“SZAPC - Sign, Zero, Auxiliary, Parity, Carry”

પ્રશ્ન 3(અ) [3 ગુણ]

SFR એટલે શું? કોઈ પણ ત્રણ SFR ની યાદી બનાવો.

જવાબ

SFR વ્યાખ્યા: Special Function Register - microcontroller માં વિશિષ્ટ કાર્યો સાથે dedicated registers

ત્રણ SFRs:

- **ACC (E0H):** Accumulator register
- **PSW (D0H):** Program Status Word
- **SP (81H):** Stack Pointer register

લાક્ષણિકતાઓ:

- **Address Range:** Internal RAM માં 80H થી FFH
- **Bit Addressable:** કેટલાક SFRs individual bit access આપે છે
- **Function Specific:** દરેકનું dedicated hardware function હોય છે

મેમરી ટ્રીક

``APS - ACC, PSW, Stack Pointer``

પ્રશ્ન 3(બ) [4 ગુણ]

Program Counter (PC) અને Data Pointer (DPTR) Register સમજાવો.

જવાબ

Program Counter (PC):

- **Size:** 16-bit register
- **Function:** આગળના instruction નું address ધરાવે છે
- **Auto-increment:** Instruction fetch પછી automatically increment થાય છે
- **Range:** 0000H થી FFFFH

Data Pointer (DPTR):

- **Size:** 16-bit register (DPH + DPL)
- **Function:** External data memory locations ને point કરે છે
- **Usage:** External memory access માટે MOVX instructions સાથે વપરાય છે
- **Components:** DPH (83H) અને DPL (82H)

1	PC:	+-----+-----+
2		PCH PCL 16-bit
3		+-----+-----+
4		
5	DPTR:	+-----+-----+
6		DPH DPL 16-bit
7		+-----+-----+
8		83H 82H

મેમરી ટ્રીક

``PD - PC Points to Program, DPTR Points to Data``

પ્રશ્ન 3(ક) [7 ગુણ]

8051 નું આર્કિટેક્ચર દોરો અને સમજાવો.

આર્કિટેક્ચર ઘટકો:

- **CPU:** Accumulator અને B register સાથે 8-bit ALU
- **Memory:** 4KB internal ROM, 128B internal RAM
- **I/O Ports:** ચાર 8-bit bidirectional ports (P0-P3)
- **Timers:** બે 16-bit timers/counters (T0, T1)
- **Serial Port:** Communication માટે full duplex UART
- **Interrupts:** Priority levels સાથે 5 interrupt sources

વિશેષ લક્ષણો:

- **Boolean Processor:** Bit manipulation capabilities
- **Addressing Modes:** 8 અલગ addressing modes
- **Power Management:** Idle અને power-down modes

મેમરી ટ્રીક

“MIPTIS - Memory, I/O, Processor, Timers, Interrupts, Serial”

પ્રશ્ન 3(અ) OR [3 ગુણ]

8051 ની નીચેની પીન સમજાવો: (1) ALE (2) PSEN (3) XTAL1 & XTAL2

જવાબ

પીન કાર્યો:

- **ALE (Pin 30):** Address Latch Enable
 - Lower address byte latch કરવા માટે output pulse
 - Oscillator frequency ના 1/6 પર active high signal
- **PSEN (Pin 29):** Program Store Enable
 - External program memory read માટે active low output
 - External EPROM ના OE pin સાથે જોડાય છે
- **XTAL1 & XTAL2 (Pins 19, 18):** Crystal connections
 - Clock generation માટે external crystal જોડાય છે
 - સામાન્ય frequency: 11.0592 MHz અથવા 12 MHz

1 Crystal Oscillator Connection:

```
2
3 XTAL1 ----[Crystal]---- XTAL2
4 |                         |
5 [C1]                     [C2]
6 |                         |
7 GND                      GND
```

મેમરી ટ્રીક

“APX - ALE latches Address, PSEN enables Program, XTAL generates clock”

પ્રશ્ન 3(બ) OR [4 ગુણ]

8051 માઈક્રોકંટ્રોલરનું આંતરિક RAM ઓર્ગેનાઈઝેશન સમજાવો.

જવાબ

```
1 8051 Internal RAM Organization (128 Bytes)
2
3 7FH +-----+
4 | General Purpose |
5 | Scratch Pad Area | 78H-7FH (8 bytes)
6 78H +-----+
7 | General Purpose |
8 |                 | 30H-77H (72 bytes)
```

9		Data Memory	
0	30H	+-----+	
1		Bank 3 (R0-R7)	18H-1FH
2	20H	+-----+	
3		Bank 2 (R0-R7)	10H-17H
4	18H	+-----+	
5		Bank 1 (R0-R7)	08H-0FH
6	10H	+-----+	
7		Bank 0 (R0-R7)	00H-07H
8	08H	+-----+	
9		Default Register Bank	
0	00H	+-----+	

RAM વિભાગો:

- **Register Banks:** 4 banks $\times 8 \text{ registers}$ (00H – 1FH)
- **Bit Addressable:** Individual bit access સાથે 16 bytes (20H-2FH)
- **General Purpose:** User data માટે 80 bytes (30H-7FH)
- **Stack Area:** સામાન્યતે 08H થી ઉપર શરૂ થાય છે

Addressing:

- **Direct:** વાસ્તવિક address વાપરીને (MOV 30H, A)
- **Indirect:** Register pointer વાપરીને (MOV @R0, A)

મેમરી ટ્રીક

“RBGS - Register banks, Bit addressable, General purpose, Stack”

પ્રશ્ન 3(ક) OR [7 ગુણ]

8051 નો પીન ડાયાગ્રામ દોરો અને કોઈ પણ 4 પીન સમજાવો.

જવાબ

1	8051 PIN DIAGRAM			
2				
3	P1.0	1	+-----+	40 Vcc
4	P1.1	2		39 P0.0/AD0
5	P1.2	3		38 P0.1/AD1
6	P1.3	4		37 P0.2/AD2
7	P1.4	5	8051	36 P0.3/AD3
8	P1.5	6		35 P0.4/AD4
9	P1.6	7		34 P0.5/AD5
0	P1.7	8		33 P0.6/AD6
1	RESET	9		32 P0.7/AD7
2	P3.0/RXD	10		31 EA/VPP
3	P3.1/TXD	11		30 ALE/PROG
4	P3.2/INT0	12		29 PSEN
5	P3.3/INT1	13		28 P2.7/A15
6	P3.4/T0	14		27 P2.6/A14
7	P3.5/T1	15		26 P2.5/A13
8	P3.6/WR	16		25 P2.4/A12
9	P3.7/RD	17		24 P2.3/A11
0	XTAL2	18		23 P2.2/A10
1	XTAL1	19		22 P2.1/A9
2	VSS	20	+-----+	21 P2.0/A8

પીન સમજાવટ:

- **RESET (Pin 9):** Reset input - Active high, microcontroller initialize કરે છે
- **EA/VPP (Pin 31):** External Access - Program memory selection control કરે છે
- **P0 (Pins 32-39):** Port 0 - External memory માટે multiplexed address/data bus
- **P2 (Pins 21-28):** Port 2 - External memory માટે high-order address bus

મેમરી ટ્રીક

``REPP - REset, External Access, Port 0, Port 2"

પ્રશ્ન 4(અ) [3 ગુણ]

R0 રજિસ્ટરમાં સ્ટોર થયેલ ડેટાને R1 રજિસ્ટરમાં સ્ટોર થયેલ ડેટા સાથે ગુણાકાર કરો અને પરિણામ R2 રજિસ્ટરમાં(LSB) અને R3 રજિસ્ટરમાં(MSB) સ્ટોર કરવાનો પ્રોગ્રામ લખો.

જવાબ

```
1  ORG 0000H
2  MOV R0, #05H      ;
3  MOV R1, #03H      ;
4  MOV A, R0          ; R0 accumulator
5  MOV B, R1          ; R1 B register
6  MUL AB             ; A B
7  MOV R2, A          ; LSB R2
8  MOV R3, B          ; MSB R3
9  END
```

પ્રોગ્રામ ફ્લો:

- Operands લોડ કરો R0 અને R1 માં
- ટ્રાન્સફર કરો ગુણાકાર માટે A અને B registers માં
- Execute કરો MUL AB instruction
- સ્ટોર કરો 16-bit પરિણામ (A=LSB, B=MSB)

પરિણામ સ્ટોરેજ:

- R2: Product ની lower 8 bits
- R3: Product ની upper 8 bits

મેમરી ટ્રીક

``LTSE - Load, Transfer, multiply, Store result"

પ્રશ્ન 4(બ) [4 ગુણ]

ડેટા ટ્રાન્સફર ઇન્સ્ટ્રક્શનની યાદી આપો. કોઈ પણ બે ડેટા ટ્રાન્સફર ઇન્સ્ટ્રક્શન ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

જવાબ

ડેટા ટ્રાન્સફર ઇન્સ્ટ્રક્શન:

Instruction	કાર્ય
MOV	Registers/memory વચ્ચે data move કરે છે
MOVX	External memory થી data move કરે છે
MOVC	Code byte ને accumulator માં move કરે છે
PUSH	Data ને stack પર push કરે છે
POP	Stack માંથી data pop કરે છે
XCH	Accumulator સાથે register exchange કરે છે
XCHD	Lower nibble exchange કરે છે

વિગતવાર ઉદાહરણો:

1. MOV Instruction:

```
1 MOV A, #50H      ; Immediate data 50H  accumulator
2 MOV R0, A        ; Accumulator content  R0  copy
3 MOV 30H, A       ; Accumulator content  address 30H
```

2. PUSH/POP Instructions:

```
1 PUSH ACC         ; Accumulator  stack  push
2 PUSH 00H         ; R0 content  stack  push
3 POP 01H          ; Stack content  R1  pop
4 POP ACC          ; Stack content  accumulator  pop
```

મેમરી ટ્રીક

“Move Makes Programs Possible - MOV, MOVX, PUSH, POP”

પ્રશ્ન 4(ક) [7 ગુણ]

8051 ના એડ્રેસિંગ મોડ્સને વ્યાખ્યાયિત કરો અને સમજાવો.

જવાબ

8051 એડ્રેસિંગ મોડ્સ:

મોડ	વર્ણન	ઉદાહરણ	ઉપયોગ
Immediate	Data instruction નો ભાગ છે	MOV A, #50H	સ્થિર મૂલ્યો
Register	Register નો સીધો ઉપયોગ	MOV A, R0	ઝડપી access
Direct	સીધું address વાપરે છે	MOV A, 30H	RAM locations
Indirect	Register ને pointer તરીકે વાપરે છે	MOV A, @R0	Dynamic addressing
Indexed	Base + offset addressing	MOVC A, @A+DPTR	Table lookup
Relative	PC + offset	SJMP LOOP	Branch instructions
Absolute	Direct jump address	LJMP 1000H	Long jumps
Bit	Individual bit access	SETB P1.0	Control operations

વિગતવાર ઉદાહરણો:

```
1 ; Immediate Addressing
2 MOV A, #25H      ; 25H  A
3
4 ; Register Addressing
5 MOV A, R1        ; R1  A  copy
6
7 ; Direct Addressing
8 MOV A, 40H       ; Address 40H
9
10 ; Indirect Addressing
11 MOV R0, #40H     ; R0 40H  point
12 MOV A, @R0       ; R0  pointed address
13
14 ; Indexed Addressing
15 MOV DPTR, #TABLE ; Table  point
16 MOV A, #02H      ; Index value
17 MOVC A, @A+DPTR  ; TABLE+2
```

મેમરી ટ્રીક

“IRIDRAB - Immediate, Register, Indirect, Direct, Relative, Absolute, Bit”

પ્રશ્ન 4(અ) OR [3 ગુણ]

R0 રજિસ્ટરમાં સ્ટોર થયેલ ડેટાનું 2's Complement શોધવાનો પ્રોગ્રામ લખો.

જવાબ

```
1  ORG 0000H
2  MOV R0, #85H      ;
3  MOV A, R0          ; accumulator copy
4  CPL A              ; bits complement (1's complement)
5  INC A               ; 2's complement 1
6  MOV R1, A          ; R1
7  END
```

Algorithm:

- Step 1: R0 માંથી ડેટાને accumulator માં લોડ કરો
- Step 2: CPL A વાપરીને બધા bits complement કરો
- Step 3: 2's complement માટે INC A વાપરીને 1 ઉમેરો
- Step 4: પરિણામ પાછું સ્ટોર કરો

ચકાસણી:

```
1
2 : 85H = 10000101B
3 1's Comp: 7AH = 01111010B
4 2's Comp: 7BH = 01111011B
```

મેમરી ટ્રીક

``CCI - Complement, aCd 1, Include result``

પ્રશ્ન 4(બ) OR [4 ગુણ]

લોજિકલ ઇન્સ્ટ્રક્શનની યાદી આપો. કોઈ પણ બે લોજિકલ ઇન્સ્ટ્રક્શન ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

જવાબ

લોજિકલ ઇન્સ્ટ્રક્શન:

Instruction	કાર્ય
ANL	Logical AND operation
ORL	Logical OR operation
XRL	Logical XOR operation
CPL	Complement operation
RL/RLC	Rotate left
RR/RRC	Rotate right
SWAP	Swap nibbles

વિગતવાર ઉદાહરણો:

1. ANL (AND Logic):

```
1 MOV A, #0F0H      ; A = 11110000B
2 ANL A, #0AAH      ; 10101010B AND
3 ;
4
5 A = 10100000B = A0H
```

ઉપયોગ: વિશિષ્ટ bits masking, અનચાહતા bits clear કરવા

2. ORL (OR Logic):

```
1 MOV A, #0F0H      ; A = 11110000B
2 ORL A, #00FH      ; 00001111B OR
3 ;
4
5 A = 11111111B = FFH
```

ઉપયોગ: વિશિષ્ટ bits setting, bit patterns combine કરવા

મેમરી ટ્રીક

"AXOR - AND masks, XOR toggles, OR sets, Rotate shifts"

પ્રશ્ન 4(ક) OR [7 ગુણ]

નીચેની ઇન્સ્ટ્રક્શન સમજાવો: (1)ADDC (2) INC (3) DEC (4) JZ (5) SUBB (6) NOP (7) RET

જવાબ

ઇન્સ્ટ્રક્શન સમજાવટ:

1. ADDC (Add with Carry):

```
1 MOV A, #80H
2 ADDC A, #90H      ; A = A + 90H + Carry flag
```

કાર્ય: Source, destination, અને carry flag ઉમેરે છે

2. INC (Increment):

```
1 INC A      ; A = A + 1
2 INC R0     ; R0 = R0 + 1
3 INC 30H    ; (30H) = (30H) + 1
```

કાર્ય: Operand માં 1 વધારે છે

3. DEC (Decrement):

```
1 DEC A      ; A = A - 1
2 DEC R1     ; R1 = R1 - 1
3 DEC 40H    ; (40H) = (40H) - 1
```

કાર્ય: Operand માંથી 1 ઓછું કરે છે

4. JZ (Jump on Zero):

```
1 DEC A
2 JZ ZERO_LABEL ; A = 0      jump
```

કાર્ય: Zero flag set હોય ત્યારે conditional jump

5. SUBB (Subtract with Borrow):

```
1 MOV A, #50H
2 SUBB A, #30H ; A = A - 30H - Carry flag
```

કાર્ય: Accumulator માંથી source અને carry ઓછું કરે છે

6. NOP (No Operation):

```
1 NOP ; , 1 cycle
```

કાર્ય: Timing delay આપે છે, placeholder

7. RET (Return):

```
1 CALL SUBROUTINE
2 ...
3 SUBROUTINE:
4     MOV A, #10H
5     RET          ; Caller
```

કાર્ય: Subroutine માંથી calling address પર પાછા જાય છે

મેમરી ટ્રીક

``AIDS NR - Add, Increment, Decrement, Subtract, No-op, Return``

પ્રશ્ન 5(અ) [3 ગુણ]

DJNZ અને CJNE ઇન્સ્ટ્રક્શન યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

જવાબ

DJNZ (Decrement and Jump if Not Zero):

```
1 MOV R0, #05H          ; Counter initialize
2 LOOP:
3     MOV A, #00H        ; operation
4     DJNZ R0, LOOP      ; R0, zero    jump
```

કાર્ય: Decrement અને conditional jump operations combine કરે છે

CJNE (Compare and Jump if Not Equal):

```
1 MOV A, #30H
2 CJNE A, #30H, NOT_EQUAL ; A 30H compare
3 MOV R0, #01H            ; Equal case
4 SJMP CONTINUE
5 NOT_EQUAL:
6     MOV R0, #00H        ; Not equal case
7 CONTINUE:
```

કાર્ય: બે operands compare કરે છે અને સમાન નથી તો jump કરે છે

ઉપયોગો:

- DJNZ: Loop control, counting operations
- CJNE: Decision making, condition checking

મેમરી ટ્રીક

``DC - Decrement count, Compare jump``

પ્રશ્ન 5(બ) [4 ગુણ]

ટાઈમર 0 નો ઉપયોગ કરી 30 મિલી સેકન્ડનો ટાઈમ ડિલે જનરેટ કરવા માટે એસેમ્બલી પ્રોગ્રામ બનાવો. ક્રિસ્ટલ ફ્રીક્વન્સી 12 મેગા હર્ટઝ ગણતરીમાં લેવી.

જવાબ

```
1 ORG 0000H
2 MAIN:
3     CALL DELAY_30MS    ; 30ms delay call
4     SJMP MAIN          ; Repeat
5
6 DELAY_30MS:
7     MOV TMOD, #01H     ; Timer 0, Mode 1 (16-bit)
8     MOV TH0, #8AH      ; 30ms high byte
```

```

9      MOV TLO, #23H      ; Low byte
0      SETB TRO           ; Timer 0 start
1  WAIT:
2      JNB TFO, WAIT      ; Timer overflow
3      CLR TRO            ; Timer stop
4      CLR TFO            ; Timer flag clear
5      RET
6  END

```

30ms delay માટે ગણતરી:

```

1  Crystal Frequency = 12 MHz
2  Machine Cycle = 12/12 MHz = 1 μs
3  30ms = 30,000 μs = 30,000 machine cycles
4
5  Timer Count = 65536 - 30000 = 35536 = 8A23H
6  TH0 = 8AH, TLO = 23H

```

Timer Configuration:

- **TMOD:** Timer mode register configuration
- **TH0/TLO:** Timer 0 high/low byte registers
- **TR0:** Timer 0 run control bit
- **TFO:** Timer 0 overflow flag

મેમરી ટ્રીક

“CLSW - Calculate, Load, Start, Wait”

પ્રશ્ન 5(ક) [7 ગુણ]

8051 માઈક્રોકંટ્રોલર સાથે LCD નો ઇન્ટરફેસિંગ ડાયાગ્રામ દોરો અને ઇન્ટરફેસિંગ માટે જરૂરી LCD ની તમામ પીનો સમજાવો.

જવાબ

```

1  8051 to LCD Interfacing (4-bit mode)
2
3  8051                16x2 LCD
4  ----                -
5  P2.7 -----> D7   (Pin 14)
6  P2.6 -----> D6   (Pin 13)
7  P2.5 -----> D5   (Pin 12)
8  P2.4 -----> D4   (Pin 11)
9
10 P1.2 -----> EN   (Pin 6)
11 P1.1 -----> RW   (Pin 5)
12 P1.0 -----> RS   (Pin 4)
13
14 +5V -----> VCC (Pin 2)
15 GND -----> VSS (Pin 1)
16 GND -----> VEE (Pin 3) [Contrast]

```

LCD પીન કાર્યો:

- **RS (Pin 4):** Register Select - 0=Command, 1=Data
- **RW (Pin 5):** Read/Write - 0=Write, 1=Read
- **EN (Pin 6):** Enable - Data transfer માટે high to low pulse
- **D4-D7 (Pins 11-14):** Commands/data માટે 4-bit data lines

ઇન્ટરફેસ જરૂરિયાતો:

- **Power Supply:** VCC=+5V, VSS=GND, VEE=Contrast control
- **Control Lines:** LCD control માટે 3 pins (RS, RW, EN)
- **Data Lines:** 4-bit mode operation માટે 4 pins (D4-D7)

મૂળભૂત LCD Commands:

- **0x38:** Function set (8-bit, 2 lines)

- 0x0E: Display ON, cursor ON
- 0x01: Clear display
- 0x80: Set cursor to first line

મેમરી ટ્રીક

``REED - RS selects, RW reads, EN enables, Data transfers"

પ્રશ્ન 5(અ) OR [3 ગુણ]

65h મેમરી લોકેશન પર સ્ટોર થયેલ ડેટાનું 75h મેમરી લોકેશન પર સ્ટોર થયેલ ડેટા સાથે OR ઓપરેશન કરો અને પરિણામ R6 રજિસ્ટરમાં સ્ટોર કરવાનો પ્રોગ્રામ લખો.

જવાબ

```

1  ORG 0000H
2  MOV 65H, #0F0H      ; 65H
3  MOV 75H, #0AAH      ; 75H
4
5  MOV A, 65H           ; 65H      accumulator
6  ORL A, 75H           ; 75H      OR
7  MOV R6, A            ;      R6 register
8  END

```

ઓપરેશન વિગતો:

- **Load:** Memory location 65H માંથી પહેલો operand
- **OR:** 75H પરના બીજા operand સાથે logical OR કરો
- **Store:** પરિણામ R6 register માં

ઉદાહરણ ગણતરી:

```

1  65H      : F0H = 11110000B
2  75H      : AAH = 10101010B
3  OR       : FAH = 11111010B

```

મેમરી ટ્રીક

``LOS - Load, OR, Store result"

પ્રશ્ન 5(બ) OR [4 ગુણ]

P1.3 પર 2 કિલો હર્ટઝનો સ્કવેર વેવ જનરેટ કરવા માટે એસેમ્બલી પ્રોગ્રામ લખો. ક્રિસ્ટલ ફ્રિક્વન્સી 11.0592 મેગા હર્ટઝ ગણતરીમાં લેવી.

જવાબ

```

1  ORG 0000H
2  MAIN:
3      SETB P1.3          ; P1.3  high
4      CALL DELAY_250US   ;      period  delay
5      CLR P1.3           ; P1.3  low
6      CALL DELAY_250US   ;      period  delay
7      SJMP MAIN          ;      repeat
8
9  DELAY_250US:
10     MOV TMOD, #01H      ; Timer 0, Mode 1
11     MOV TH0, #0FEH      ; High byte
12     MOV TLO, #0CBH      ; Low byte
13     SETB TRO            ; Timer 0 start
14
15  WAIT:
16     JNB TFO, WAIT       ; Overflow
17     CLR TRO             ; Timer stop
18     CLR TFO            ; Flag clear

```

```
8 RET
9 END
```

2KHz Square Wave માટે ગણતરી:

```
1 Frequency = 2KHz, Period = 500µs
2 Half Period = 250µs
3
4 Crystal = 11.0592 MHz
5 Machine Cycle = 11.0592/12 = 0.921 MHz = 1.085µs
6
7 Timer Count = 250µs / 1.085µs = 230 cycles
8 Timer Value = 65536 - 230 = 65306 = FECBH
9 TH0 = FEH, TL0 = CBH
```

Square Wave Generation:

- **High Period:** Pin high કરો, 250µs રાહ જુઓ
- **Low Period:** Pin low કરો, 250µs રાહ જુઓ
- **Frequency:** $1/(250\mu s + 250\mu s) = 2KHz$

મેમરી ટ્રીક

``SCDW - Set high, Clear low, Delay, Wait''

પ્રશ્ન 5(ક) OR [7 ગુણ]

8051 માઈક્રોકંટ્રોલર સાથે 7-Segment ડિસ્પ્લેનો ઇન્ટરફેસિંગ દોરો અને સમજાવો.

જવાબ

```
1 8051 to 7-Segment Display Interfacing
2
3 8051 Port 1          7-Segment Display
4 -----
5 P1.0 ----[R]----> a  (Pin 7)
6 P1.1 ----[R]----> b  (Pin 6)      aaaa
7 P1.2 ----[R]----> c  (Pin 4)      f   b
8 P1.3 ----[R]----> d  (Pin 2)      f   b
9 P1.4 ----[R]----> e  (Pin 1)      gg   g
0 P1.5 ----[R]----> f  (Pin 9)      e   c
1 P1.6 ----[R]----> g  (Pin 10)     e   c
2 P1.7 ----[R]----> dp (Pin 5)      dddd dp
3
4 [R] = Current limiting resistor Ω(330)
5
6 For Common Cathode:
7 Common pin (Pin 3,8) ---> GND
8
9 For Common Anode:
0 Common pin (Pin 3,8) ---> +5V
```

ડિસ્પ્લે કોન્ફિગરેશન:

અક્ષર	Common Cathode કોડ	Common Anode કોડ
0	3FH	C0H
1	06H	F9H
2	5BH	A4H
3	4FH	B0H
4	66H	99H
5	6DH	92H
6	7DH	82H
7	07H	F8H
8	7FH	80H

નમૂના પ્રોગ્રામ:

```

1  ORG 0000H
2  MOV DPTR, #DIGIT_TABLE ; Lookup table point
3  MOV A, #05H ; 5
4  MOVC A, @A+DPTR ; 7-segment
5  MOV P1, A ; Display
6  SJMP $ ;
7
8  DIGIT_TABLE:
9  DB 3FH, 06H, 5BH, 4FH, 66H ; 0,1,2,3,4
10 DB 6DH, 7DH, 07H, 7FH, 6FH ; 5,6,7,8,9
11 END

```

ઇન્ટરફેસ ઘટકો:

- **Current Limiting Resistors:** LED current મર્યાદિત કરવા 330Ω
- **Common Connection:** GND ને cathode અથવા +5V ને anode
- **Data Lines:** Segments a-g અને decimal point માટે 8 bits

મલ્ટિપલ ડિજિટ્સ માટે Multiplexing:

- **Digit Select:** Digit selection માટે વધારાના pins
- **Time Division:** Digits વચ્ચે ઝડપથી switch કરવું
- **Persistence of Vision:** એકસાથે display નો ભ્રમ બનાવે છે

મેમરી ટ્રીક

``CRAM - Common connection, Resistors limit, Address segments, Multiplex digits``